

V1998-52 19.08.98

Konkurranseloven §§ 3-1 og 3-9 - Dispensasjon - Franchisekontrakt - Kiwi Norge AS

Sammendrag:

Kiwi Norge AS er gitt dispensasjon fra forbudet mot prissamarbeid i konkurranseloven slik at selskapet gjennom bestemmelser i franchiseavtalen for Kiwi Norge AS kan fastsette priser for avtakernes salg av de varer som avtalen omfatter. Den enkelte franchisetaker skal ha anledning til å sette en lavere pris enn den som blir fastsatt av Kiwi Norge AS.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 12. juni 1998 der De på vegne av Kiwi Norge AS (Kiwi) søker om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 annet ledd slik at Kiwi gjennom bestemmelser i franchisekontrakten kan fastsette priser for franchisetakernes salg av de varer som avtalen omfatter (heretter kalt grunnsortimentet). Det søkes om at dispensasjonen gjøres gjeldende for fem år.

Kiwi er en dagligvarekjede tilknyttet NorgesGruppen. Selskapet er etablert i Sør-Norge. Kiwi er et heleid datterselskap av Joh. Johannson.

Forholdet til konkurranseloven § 3-1 første ledd

Konkurranseloven § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter bortsett fra vanlig kontantrabatt.

Etter de opplysningene Konkurransetilsynet har mottatt er det Kiwis kjedekontor som fastsetter prisene, jf. franchiseavtalens punkt 3.8. Dette tyder på at de enkelte medlemsforretninger i kjeden ikke deltar aktivt i prisfastsettelsen. Ved at franchisetakerne er avtalerettslig forpliktet til å følge prissettingen fra kjedekontoret, jf. avtalens punkt 3.8, foreligger det imidlertid en samordnet opptreden mellom franchisegiver og franchisetaker knyttet til prisen på varene. Forbudet i konkurranseloven § 3-1 første ledd kommer derfor til anvendelse.

Dispensasjon etter § 3-9

Med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 første ledd, kan Konkurransetilsynet gi dispensasjon fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurranse-reguleringen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Konkurransetilsynets vurderinger og vedtak

Et franchisesamarbeid gir deltakerne muligheter til å realisere visse stordriftsfordeler, bl.a. i form av kostnadsbesparelser ved et felles driftskonsept, markedsføring og prissetting. Etter Konkurransetilsynets vurdering kan samarbeidet i Kiwi øke partenes konkurransedyktighet gjennom de muligheter for kostnadsbesparelser som utnyttelse av slike stordriftsfordeler åpner for. Dette kan gi rom for prisreduksjoner.

Kjedesamarbeidet vil også kunne øke forhandlingsstyrken overfor vareleverandørene, slik at man oppnår mer fordelaktige innkjøp, for eksempel gjennom lavere priser, bedre leveringsbetingelser eller rabatter. Videre vil kjedesamarbeidet kunne sikre en jevnere varekvalitet gjennom sentraliseringen av forhandlingene med vareleverandørene og økt forhandlerstyrke overfor disse.

I utgangspunktet vil en felles prispolitikk med sentral regulering av prisfastsettelsen virke konkurransebegrensende, men på bakgrunn av de stordriftsfordeler kjedesamarbeidet kan gi, er Konkurransetilsynet av den oppfatning at samarbeidet fremmer effektiviteten og konkurransen i dagligvaremarkedet. Dette skyldes at en ensartet prispolitikk er et sentralt element i en felles kjedeprofil. Videre har tilsynet lagt vekt på at pris er en sentral konkurranseparameter i dagligvaremarkedet. Derfor er det viktig for den enkelte kjede å ha mulighet til å kunne markedsføre et produkt med henvisning til felles pris. En felles markedsføring og prisprofil vil også gjøre markedet mer oversiktlig for konsumentene.

Etter en samlet vurdering finner Konkurransetilsynet at franchisesamarbeidet med felles priser i Kiwi-kjeden kan bidra til å styrke konkurransen i dagligvaremarkedet. Tilsynet er imidlertid av den oppfatning at en kan oppnå en tilsvarende effekt med en noe mindre restriktiv regulering, ved at franchisetakerne tillates å gå under den felles pris franchisegiver fastsetter. Konkurransetilsynet vil derfor stille som vilkår at den enkelte franchisetaker kan sette en lavere pris enn den som følger av en felles prispolitikk.

På denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 første ledd bokstav a) har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Kiwi Norge AS gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 første ledd slik at selskapet gjennom bestemmelser i franchiseavtalen for Kiwi Norge AS kan fastsette priser for avtakernes salg av de varer som avtalen omfatter.

Det settes som vilkår for dispensasjonen at den enkelte franchisetaker skal ha anledning til å sette en lavere pris enn den som blir fastsatt av Kiwi Norge AS.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder frem til 1. august 2003.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom

forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede, jf. konkurranseloven § 3-9 tredje ledd. Dersom det er behov for dispensasjon utover det tidsrom som dispensasjonen er innvilget for, bes De søke om forlengelse i god tid før dispensasjonen utløper.

[til toppen](#)